

BOGUMIŁ ŁOZIŃSKI: Jan Paweł II używał określenia „cywilizacja życia”. Jakie znaczenie dla istnienia tej cywilizacji ma wyrok Trybunału Konstytucyjnego uznający aborcję eugeniczną za niezgodną z konstytucją?

KS. DR PRZEMYSŁAW DRAĞ: Jan Paweł II rozumiał cywilizację życia jako zbiór wszystkich zachowań, praw, kultury, zwyczajów, które są przyjazne życiu. Ten wyrok i jego uzasadnienie mają kluczowe znaczenie dla tego, abyśmy zrozumieli, że nie tylko konstytucja gwarantuje prawo do życia każdemu człowiekowi, ale to prawo opiera się na godności, której nie da się nigdy odebrać. To jest krok milowy, aby nie tylko wśród katolików, ale wśród wielu innych osób budować świadomość, że prawo chroni każde dziecko, gdyż każde ma swoją godność.

Dziecko niepełnosprawne w rodzinie bywa powodem do wstydu, otoczenie traktuje je jako gorsze. Czy ten wyrok może taką postawę zmienić?

Sam znam takie sytuacje, że dzieci z zespołem Downa czy jakąś niepełnosprawnością były przez rodzinę ukrywane. Ten wyrok zmusi nas do dyskusji o roli takiego dziecka w rodzinie, w środowisku lokalnym, do zastanowienia się, w jaki sposób włączyć społeczeństwo w troskę o takie dziecko.

W jaki sposób można to robić?

Kiedy byłem na studiach w Hiszpanii, mieszkaliśmy w kilkupiętrowym bloku. Na parterze mieściło się stowarzyszenie, które pomaga dzieciom z zespołem Downa. Wielu wolontariuszy pochodziło właśnie z tego bloku, a więc z najbliższego otoczenia. Oni zabierali te dzieci na spacer, pomagali rodzicom, gdy ci chcieli odpocząć i było to bardzo pozytywnie odbierane. Taka powinna być też nasza postawa. Nie czekać, aż ktoś nas poprosi o pomoc, tylko ją zaproponować, zatroszczyć się o taką rodzinę. Nie uciekać od niepełnosprawnego dziecka,

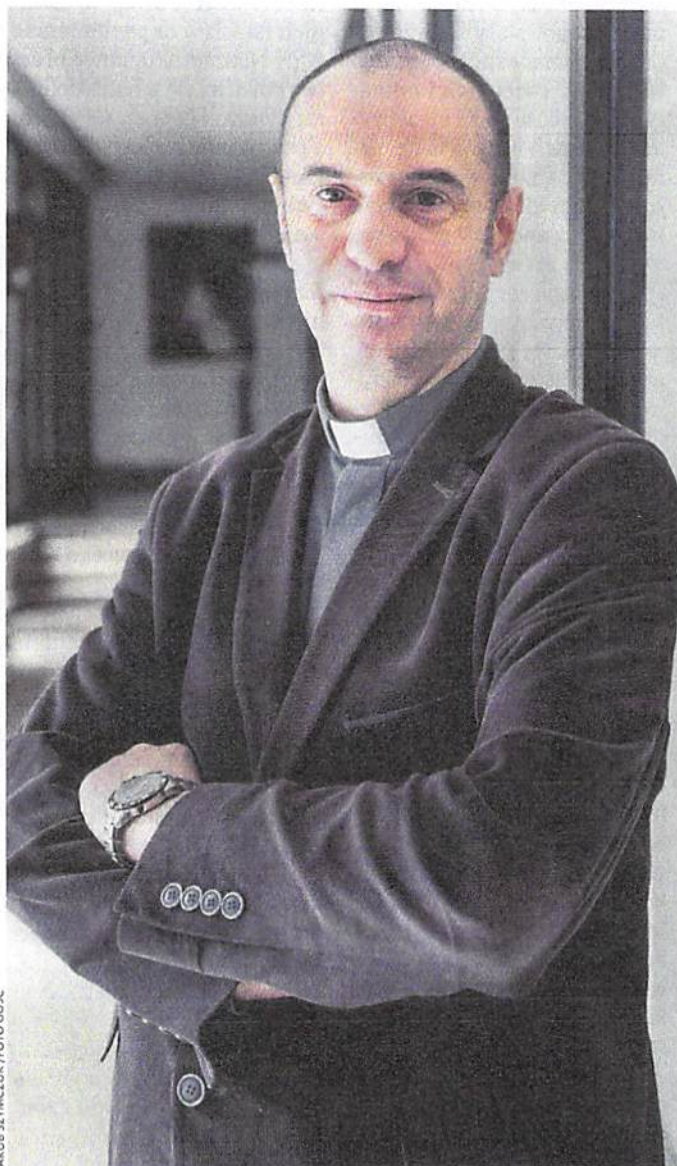
Pokazywać piękno życia

O znaczeniu wyroku w sprawie aborcji eugenicznej dla cywilizacji życia oraz zadaniach, jakie stoją przed ruchami pro-life, mówi **ks. dr Przemysław Drağ**.

nie bać się go, lecz ofiarować pomoc.

Jakie działania podejmuje Kościół wobec tych dzieci już po ich narodzeniu?

W wielu polskich parafiach są wspólnoty, które takimi dziećmi się zajmują, organizują spotkania czy pielgrzymki, otaczają je miłością. Takich wspólnot powinno być dużo więcej. Na pewno nigdy nie możemy okazywać, że to dziecko w czymkolwiek jest gorsze, że litujemy się nad nim. My ofiarujemy mu miłosierdzie, chcemy czynić dla niego dobro. Bardzo ważne jest istnienie hospicjów perinatalnych, w których spe-

**KS. DR
PRZEMYSŁAW
DRAĞ**

JEST DYREKTOREM KRAJOWEGO OŚRODKA DUSZPASTERSTWA RODZIN PRZY KEP, SEKRETARZEM RADY DS. RODZINY KEP. STUDIOWAŁ PRAWO NA UNIWERSYTECIE W PAMPELUNIE, GDZIE OBRONIŁ DOKTORAT. JEST ABSOLWENTEM PAPIESKIEGO INSTYTUTU STUDIÓW NAD MAŁŻEŃSTWEM I RODZINĄ IM. JANA PAWŁA II W RZYMIE. PROWADZI REKOLEKCJE, DNI SKUPIENIA ORAZ KIEROWNICTWO DUCHOWE MAŁŻONKÓW.

specjalistyczną pomoc znajdują dzieci najbardziej chore. W Polsce takich hospicjów jest bardzo mało, kilka z nich prowadzi podmioty kościelne. Trzeba tworzyć nowe. Konieczne jest też budowanie w każdej diecezji w ramach duszpasterstwa rodzin, a także w duszpasterstwach specjalistycznych, wspólnot dla rodziców dzieci niepełnosprawnych. Takie grupy mają znaczenie autoterapeutyczne: wspólna modlitwa, wspomaganie się, bycie ze sobą, wymiana doświadczeń. Wreszcie wsparcie duchowe. W każdej diecezji podejmowane są takie działania, czuwają nad tym między innymi duszpasterze rodzin, w wielu jest specjalny duszpasterz osób chorych, niepełnosprawnych, który organizuje różne działania na ich rzecz, np. tworzy duszpasterstwo głuchoniemych czy niewidomych, gdzie posługują odpowiednio przygotowani księża.

Często powodem aborcji jest postawa mężczyzn, którzy wierają na kobietę presję, aby zabiła dziecko, gdyż inaczej ją porzucą. Może trzeba też zająć się formacją mężczyzn do ojcostwa?

Taki szantaż jest jednym z głównych powodów aborcji. Można powiedzieć, że nie byłoby aborcji, gdyby przy kobiecie był mężczyzna. Jednak problem postawy mężczyzn ma kilka wymiarów. Z jednej strony jest to kwestia dojrzałości, odpowiedzialności, szacunku i do tego każdy mężczyzna musi być formowany. Jednak dziś jest jeszcze inny czynnik. Podczas Strajku Kobiet słyszeliśmy okrzyki kobiet, że to jest moje ciało, moja decyzja, moja wola. Ta postawa, promowana w przestrzeni publicznej, sprawia, że wielu niedojrzałych mężczyzn przyjmuje właśnie taką perspektywę. Mówią: „Jeśli to jest twoja sprawa, kobieto, to ja czuję się zwolniony z odpowiedzialności za to dziecko, nawet jest mi to na rękę, bo gdy

uprawiamy seks, nie muszę czuć się odpowiedzialny”. Z jednej strony wypycha się mężczyzn z życia kobiety w imię jej rzekomej wolności, a z drugiej istnieje głęboka tęsknota kobiety za dojrzałym mężczyzną, który byłby dla niej wsparciem, dawał poczucie bezpieczeństwa i był ojcem pomagającym w wychowaniu dziecka. Od kilku lat w Kościele powstają wspólnoty św. Józefa czy inne skupiające mężczyzn, w których kładziony jest duży nacisk na umiejętność budowania relacji małżeńskich. Kluczowe są tu wartości, o których bardzo często mówił Jan Paweł II: miłość i odpowiedzialność.

tego obecnie powinniśmy budować kulturę pro-life w różnych środowiskach, opierając się na badaniach naukowych, i z pozytywnym przekazem docierać do wszystkich. Chodzi o prowadzenie spokojnej, długofalowej kampanii na rzecz życia, która nie opiera się na agresji i złości, ale na pokazywaniu piękna życia, jego wartości, miłości w rodzinie, za pomocą przyjaznej, jasnej komunikacji.

Jestem przekonany, że w obecnej sytuacji w Polsce tylko takie działania pomogą przekonać wielu ludzi, że życie jest najważniejszą wartością, i w konsekwencji będą nas w stanie zabezpieczyć przed

długofalowych kampanii. Nie jakiegось jednorazowego eventu, tylko zaplanowanej strategii na rzecz promowania wartości życia, miłości i rodziny, zwłaszcza wśród ludzi młodych. Bycie pro-life to nie tylko troska o ludzi nienarodzonych. Cywilizacja życia, o której mówił Jan Paweł II, zakłada promowanie wszystkich wartości związanych z życiem, małżeństwem i rodziną. Trzeba więc poszerzyć nasze działania. Obserwując trendy europejskie, przypuszczam, że niedługo wielkim wyzwaniem, które stanie przed nami w Polsce, będzie kwestia eutanazji.

Nie jest tajemnicą, że liderzy organizacji pro-life są ze sobą skonfliktowani. Czy KODR jako organ episkopatu mógłby podjąć się zażegnania tych konfliktów?

Bardzo cenię liderów organizacji pro-life, bo gdyby nie ich zaangażowanie, czasem bardzo osobiste, mocne nawrócenie, to wiele z tych ugrupowań po prostu by poupadało. Natomiast trzeba sobie ciągle uświadamiać, że walcząc o życie, musimy się nawzajem szanować i nie podejmować działań przeciwko sobie. Trzeba zaakceptować to, że ktoś, kto realizuje ten sam cel, może mieć trochę inną wrażliwość. Istnieje potrzeba skoordynowania działań pro-life na poziomie ogólnopolskim, aby osiągnąć efekt synergii. Niestety, mimo prób ze strony Krajowego Ośrodka Duszpasterstwa Rodzin, dotychczas to się nie udało. Zapraszam wszystkie organizacje pro-life, abyśmy stworzyli wspólny, ogólnopolski kalendarz działań na rzecz życia, małżeństwa i rodziny. Szanując odrębność każdego stowarzyszenia, powinniśmy niektóre działania prowadzić wspólnie, aby docierały do większej liczby osób, miały bardziej spójną treść i były dobrze przygotowane merytorycznie.

Obrona życia

nie może stać się sprawą partyjną.

Musimy pokazywać,

że kwestia obrony życia jest ponadpartyjna,
że opieramy się na obiektywnych faktach.

Obrońcy życia dążyli do wprowadzenia całkowitego zakazu aborcji. Wyrok Trybunału likwiduje tylko aborcję eugeniczną. Jaki teraz powinien być główny cel działań środowisk pro-life?

Wyroku Trybunału i jego uzasadnienia w żadnym razie nie możemy traktować jako osiągnięcia sukcesu, który zwalnia nas z dalszej walki o życie ludzkie. Ta walka odbywa się na wielu poziomach. Obecnie główne zadanie widzę w uświadamianiu Polakom, kim jest człowiek, kiedy zaczyna się ludzkie życie, jaka jest jego wartość, dlaczego nie wolno go zabijać. Prof. Magdalena Środa stwierdziła niedawno, że ona jako filozof uważa, iż rozsądnie jest uznać, że życie człowieka zaczyna się dopiero w momencie narodzin, a inni twierdzą, że nie do końca wiadomo, jak z tym początkiem jest. Tymczasem nauka daje jednoznaczny odpowiedź, że życie zaczyna się w momencie poczęcia. Dla

wprowadzeniem proaborcyjnych rozwiązań w przypadku zmian politycznych. Mądra i skuteczna kampania promująca radość życia pozwoli rozbudzić w społeczeństwie postawy pro-life i zaprosi wiele osób do merytorycznej dyskusji.

Środowisko obrońców życia jest bardzo zróżnicowane. Poszczególne organizacje stosują różne metody walki o życie. Na czym środowiska pro-life powinny teraz się skupić?

Podstawową misją człowieka zaangażowanego w działania pro-life powinna być modlitwa w intencji życia. Bez tej modlitwy nie jesteśmy w stanie tego, co się dzieje wokół nas, pokonać czy przemienić. Obrona życia nigdy nie może stać się sprawą partyjną. Musimy pokazywać, że kwestia obrony życia jest ponadpartyjna, że opieramy się na obiektywnych faktach. Kolejna sprawa to prowadzenie spokojnych, konsekwentnych,